

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Tholen

25/02/2021
jaargang 99

nr **22**

Op 6 juni 2010 overlijdt ds. C. de Jongste te Tholen, in de leeftijd van 63 jaar. Enkele dagen eerder heeft hij met een brief afscheid genomen van zijn medebroeders. Daarin schreef hij onder meer: 'Hartelijk dank, dat jullie mij een plaatsje hebben willen geven als broeder onder de broeders. Evenzeer hartelijk dank voor het vele medeleven en medezuchten voor deze arme en ellendige zondaar in zichzelf, maar die in het

achterliggende jaar ook mocht leren: HIJ IS GETROUW. En deze trouw is gewaarborgd in het dierbare bloed van Jezus Christus, Gods Zoon. Dat bloed reinigt van alle zonden. Geliefde broeders, met allen die u lief zijn, persoonlijk en ambtelijk Gode en Zijn woorden bevolen, met de bede van de apostel: De genade van de Heere Jezus Christus en de liefde Gods en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen. Amen'.

De heilbanier

De Psalm waarin deze woorden staan, wordt ‘een gouden kleinoed’ genoemd. Dat is ongetwijfeld vanwege de schoonheid van de bevinding die erin vertolkt wordt. Mochten we in deze lijdentijd hier iets van zien als de heilbanier opgeheven wordt.

O God, Gij hadt ons verstoten, Gij hadt ons gescheurd, Gij zijt toornig geweest; keer weder tot ons. Gij hebt het land geschud, Gij hebt het gespleten; genees zijn breuken, want het wankelt. Gij hebt Uw volk een harde zaak doen zien, Gij hebt ons gedrenkt met zwijmelwijn. Maar nu hebt Gij dengenen die U vrezen, een banier gegeven, om die op te werpen, vanwege de waarheid. Sela. Opdat Uw beminden zouden bevrijd worden, geef heil door Uw rechterhand en verhoor ons.

Psalm 60:3-7

ds. C.J. Meeuse,
Arnhemuiden

Het wonder van Gods genadige redding in het leven van zondaren wordt hier vooral zichtbaar tegen de achtergrond van de beleving van Gods straffende gerechtigheid. Je mag je met Mozes afvragen: ‘Wie kent Uw toorn, wie zijn geduchte krachten? Wie vreest die recht, geduchte Macht der machten?’ David heeft vaak in grote nood verkeerd. Het is niet nodig om de specifieke nood die hier benoemd wordt te verhalen. Belangrijker voor de waarde van de boodschap is dat we niet onbekend zijn met het doel dat God ermee beoogt: onze vernerding. Dat bemerk je in Davids opzien tot de hoge, rechtvaardige God, Wiens straffende hand ervaren wordt. Hij spreekt niet van een machtige vijand, van onvermogen van eigen leger, of van welke menselijke zaak dan ook. Nee, hij roept God aan en is daarmee aan het goede adres.

Gods tuchtigingen

David roept uit: ‘O God, Gij hadt ons verstoten, Gij hadt ons gescheurd, Gij zijt toornig geweest’. Als iemand je verstoort,

voel je verachting. Als God het doet, voel je dat op het allerdiepste. David zegt erbij: ‘Gij hadt ons gescheurd’. Verscheuren doe je zaken die je van geen waarde acht en wegdoet. Zie je er Gods toorn achter, dan weet je niet waar te blijven. Toch vlucht David tot de vertoornde God!

Is dat geen boodschap voor ons? Als je denkt dat God niet met je te doen wil hebben in rechtvaardige toorn, mag je toch tot Hem vluchten. ‘Keer weder tot ons’, zo luidt de daaropvolgende smeekbede. Weet dus dat je dit ook mag smeken in je onwaardigheid. We mogen de zin ook vertalen als een geloofsuiting: ‘Gij zult weder tot ons keren’. Dat is een onbegrijpelijk vertrouwen, maar zo is ook alle geloofsvertrouwen: onbegrijpelijk!

Een wankelende natie

De zaken worden door David eerlijk beoordeeld. Dat missen we in onze tijd. Nu spreekt men over China, over de macht van het covid-virus en hoor je allerlei dwaze complottheorieën, die aantonen dat mensen niet vernederd zijn. God schudt het land! Hij heeft het gespleten, zodat het wankelt en Hij alleen kan de breuken genezen.

Gods recht is inderdaad een harde zaak. Zwijmelwijn wijst op ‘van onze zinnen en alle moed beroofd’ te zijn, maar zagen we daarbij maar eens op tot de rechtvaardige Rechter, Die als de Schepper van hemel en aarde in onze tijd zo vreselijk getergd wordt door Zijn schepselen. Wie denkt dan niet aan het verachtelijk vertrappen van scheppingsinstellingen, zoals het menselijk leven in de moederschoot en het huwelijk? Mocht ook in ons land de blik eens omhoog geslagen worden om Gods toorn te billijken en zo te smeken om herstel en genezing.

De heilbanier

David gebruikt hier het beeld van een veldteken, een vaandel, dat de heerschappij van de koning beduidde. Het verenigde de strijders en werd als overwinningsteken gepland. David mag nu zijn Psalm maken tot een jubelzang. Wat Elifaz uitriep, wordt hier beleving: ‘Want Hij doet smart aan en Hij verbindt; Hij doorwondt en Zijn handen helen’ (Job 5:18).

Wat moet ons dat toch uitdrijven tot onze machtige Schepper! Hij wekt ons op, in het bijzonder ook de jeugd, om Hem te

In dit nummer

4 Commentaar: Grip op godsdienstvrijheid

7 ‘De vijf dochters van de liefde’ [1]

20 De schuldbrief aan de spijker

- 2** De heilbanier
- 3** De zaligsprekingen [8]
- 5** De onmededeelbare eigenschappen [5]
- 6** Artikel 4 van de Apostolische geloofsbelijdenis [2]
- 8** Bijbelstudie 1 Petrus [8]
- 9** Leven en werk van ds. A. Vergunst [3]
- 10** “Tijdloos onderwijs” [1]
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 12** Berichten
- 12** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

De zaligsprekingen [8]

gedenken en Zijn wil te zoeken. Wat moeten we Gods waarheid toch liefhebben. Ze spreekt van een onbegrijpelijke weg van heil en redding. Ze brengt overwinning over duivel, zonden, dood en hel en verlost van de machtigste vijanden. Gods waarheid triomfeert en Godsvreze wil dit omhoog heffen, als een banier. Noemde Mozes het altaar na de overwinning op Amalek niet 'Jehova Nissi': 'De HEERE is mijn Banier'? (Ex. 17:15).

Beminden worden bevrijd

Hier ligt een grote moeilijkheid. Het lijkt een verhindering voor de troost, want wie durft zich bij de 'beminden' te rekenen? Zij worden immers bevrijd. Naar hen strekt God Zijn rechterhand uit en zij delen in Zijn heil. Maar vergeet toch niet dat niemand dit verdienen kan. Christus' bruid is zwart, doch liefelijk en dat kan ze ook alleen maar bewonderen.

De liefde die in het woord 'beminden' doorklinkt, ligt vast in de eeuwigheid. Die berust niet in verdiensten van mensen, maar in het welbehagen van God. De HEERE zegt door Jeremia: 'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u betrokken met goedertierenheid (Jer. 31:3b). Dat ze bemind worden, blijkt uit hun trekking. God overtuigt en trekt door Zijn Heilige Geest. De Vader trekt de zondaar tot Christus en door Hem wordt de bevrijding ervaren. Het is alles geen mensenwerk; gelukkig niet. Zonder enige grond voor verhooring in ons mag een albederver die niet verder kan komen dan toorn te verdienen, bidden: 'Geef heil door Uw rechterhand en verhoor ons!'

De banier in de lijdensstijd

Christus heeft tegen Nicodémus gezegd: 'En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden' (Joh. 3:14). Dit zag op Zijn verhoging aan het kruishout op Golgotha. Calvijn merkt hierbij op dat dit moet gebeuren in de prediking van het Evangelie. Het moet echter niet alleen gebeuren in de weken voor Goede Vrijdag, die wel als 'lijdensstijd' bestempeld worden. In iedere preek moet de lijdende Borg en Zaligmaker als een banier verheven worden en moet Zijn roepstem doorklinken: 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer' (Jes. 45:22).

Thomas Watson

Zalig zijn de armen van geest

'Zalig zijn de armen van geest'

Mattheüs 5:3

Nadat ik over de algemene betekenis van de gelukzaligheid heb gesproken, ga ik nu nadenken over de voorwerpen van deze gelukzaligheid. Onze Heiland heeft die mensen beschreven als armen van geest, als treurende, enzovoort. Maar voordat ik hieraan begin, zal ik proberen een korte inleiding of een omschrijving van deze preek over de zaligsprekingen te geven.

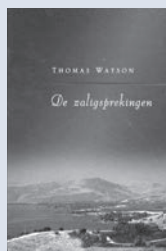
Let op het Goddelijke in deze preek. Deze preek gaat alle filosofie te boven. De filosofen zeggen gewoonlijk dat tegenstellingen elkaar uitsluiten, maar hier brengt de ene tegenstelling de andere voort. Armoede sluit gewoonlijk rijkdom uit, maar hier brengt de armoede rijkdom voort, want wat zijn zij rijk die een Koninkrijk bezitten! Het treuren sluit gewoonlijk de vreugde uit, maar hier brengt het treuren de vreugde voort: 'Zij zullen vertroost worden'. Water blust gewoonlijk de vlam uit, maar het water van de tranen ontsteekt de vlam van de vreugde. Vervolging sluit gewoonlijk het geluk uit, maar hier maakt zij gelukkig: 'Zalig zijn die vervolgd worden'. Dit zijn de gezegende schijnbare tegenstrijdigheden in de preek van onze Heiland.

Let erop dat de leer van Christus en de opvatting van vleselijk gezinnde mensen verschillen. Zij denken: Zalig zijn de rijken. De wereld acht gewoonlijk diegene gelukkig die de wens van Midas kan verkrijgen, dat alles wat hij aanraakte in goud zou veranderen. Maar Christus zegt: 'Zalig zijn de armen van geest'. De wereld denkt: Zalig zijn zij die op de top van de berg staan, maar Christus spreekt diegenen zalig die in het dal zijn. De manier waarop Christus rekt, komt niet overeen met die van de wereld.

Let eens op het wezen van de ware godsdienst. De armoede staat aan de spits en de vervolging vormt de achterhoede. 'Elke waar gelovige', zegt Luther, 'is een erfgenaam van het kruis'. Sommigen zijn er die graag voor godsdienstig willen doorgaan en ze ontplooiën het vaandel van Christus door een heerlijke belijdenis; maar arm van geest te zijn en vervolgd te worden - die bittere pil kunnen zij niet slikken. Ze willen wel de juwelen van Christus dragen, maar ze onttrekken zich aan Zijn kruis. Deze mensen weten niet wat het dienen van God is.

Let van hieruit op de aaneenschakeling van de genadegaven: arm van geest, zachtmoedig, barmhartig, enzovoort. Waar één genadegave is, zijn ze alle. Zoals men zegt dat de belangrijkste deugden samengevlochten zijn, kunnen wij van de genadegaven van de Geest zeggen dat ze met elkaar verbonden, aan elkaar geketend zijn. Wie arm van geest is, is iemand die treurt. Wie treurt, is zachtmoedig. Wie zachtmoedig is, is barmhartig. De Geest van God plant in het hart de habitus, de 'hebbelijkheid' van alle genadegaven. Het nieuwe schepsel heeft alle gaven en kenmerken, net zoals er in het lichaam een samenstel is van alle elementen en een mengsel van alle lichaamssappen.

(wordt vervolgd)

Uit: "De zaligsprekingen", Thomas Watson (uitg. Den Hertog).

Grip op godsdienstvrijheid

Natuurlijk, het zijn onvergelykbare grootheden, China en Frankrijk. Maar ze hebben momenteel toch ook iets vergelijkbaars. In beide landen groeit de grip op de godsdienst. Is dat een nieuwe trend?

P. Schalk,
Veenendaal

In China is het wel raak. Het Reformatorisch Dagblad doet verslag van opmerkelijke zaken. Er bestaat een document, genaamd 'de Staatsadministratie voor Religieuze Zaken', dat precies voorschrijft wat aanvaardbaar gedrag van geestelijken is. Het gaat niet om een velletje met wat aandachtspunten. In 7 hoofdstukken en 52 artikelen wordt gedetailleerd vastgelegd waaraan geestelijken zich te houden hebben.

Overigens gaat het daarbij niet alleen om het gedrag in het eigen geestelijke domein, of in de eigen kerk. Religieus personeel, zoals dat genoemd wordt, moet het moederland liefhebben en de leiding van de Chinese Communistische partij steunen. En zo gaat het in dat document nog een tijdje door met allerlei maatregelen, waardoor het heel duidelijk is: de grip op de kerk neemt hand over hand toe. De scheiding van kerk en staat is ver te zoeken. Eerder kan worden gesteld dat de staat over de kerk regeert.

Gekoppeld aan de staat

Maar goed, dat is China, in Azië. Daar valt dit te verwachten, zou je kunnen denken. Maar wacht even, heel wat dichterbij huis,

in Europa, staat de zaak ook op scherp. Zomaar opeens is het debat in Frankrijk ook in volle gang. Het Reformatorisch Dagblad beschrijft de zorg van de Franse kerken om de vrijheid van godsdienst, en wel in verband met een wet 'ter verdediging van de Republikeinse waarden'. Volgens sommigen is dit vooral een wet tegen de islamisering in de samenleving, maar heeft de wet ook vergaande gevolgen voor andere religies. Zo dienen regionale vertegenwoordigers van de staat toestemming te geven voor de oprichting van een nieuwe kerk of plaats van religieuze samenkomst. Ook moeten stichtingen en instellingen verklaren zich te binden aan de republikeinse waarden, op straffe van intrekken van staatssubsidie. De grip op de godsdienstvrijheid neemt toe. En dat terwijl de Franse republiek gefundeerd is op de vrijheid van geweten en van godsdienst.

Recht van opstand

Hoe staat het er echter bij in ons eigen Nederland? Graag verwijzen we in het politieke debat naar het beroemde Plakkaat van Verlatinghe, uit 1581. In feite was dit een soort onafhankelijkheidsverklaring.

De Staten-Generaal van de Nederlanden verklaarde zich hiermee los van koning Filips II, onder andere met de tekst dat 'resolutie is genomen op de verlaetinge van de Conink van Spaengnien'. Het was een reactie op de strenge godsdienstverordeningen, plakkaten genoemd, die erop waren gericht het protestantisme met wortel en tak uit te roeien.

Opmerkelijk was dat men voor het eerst officieel het gezag van de koning verwierp, met als argument dat een volk het recht van opstand heeft wanneer een koning zijn plichten jegens een volk niet nakomt en zich als een tiran gedraagt.

Er is dus een belangrijke voorwaarde voordat men zich tegen de overheid mag keren. Net zoals onder ons gezegd wordt als het gaat om het beroep op geweten, bijvoorbeeld als het gaat om het gezag van de werkgever over de werknemer. Het werk mag alleen stilgelegd worden als de werkgever iets vraagt dat tegen Gods duidelijke geboden ingaat. De bekende leus is: staken mag als doorwerken zonde is. Bij het woord 'staken' moeten we dan aan werkweigering denken en niet direct aan een stakingsoproep.

Overigens wordt bij die bekende leus wel een toevoeging gedaan: staken (werkweigering) mag als doorwerken zonde is, of bij apert onrecht. Het gaat dus om duidelijk, kennelijk en onmiskenbaar onrecht. Dán is het denkbaar dat werkweigering volgt. Zo kan de overheid ook op andere vlakken iets vragen dat buiten proporties is of dat tegen Gods geboden ingaat. In dat geval is tegenwicht mogelijk en zelfs toegestaan.

Ruimte voor de kerk

Het luistert dus heel nauw. Het kan niet zo zijn dat we ons tegenover de overheid plaatsen omdat een bepaald besluit ons niet welgevallig is. Denk aan de maatregelen rond Covid, zoals de anderhalvemeterregel of andere maatregelen die de overheid treft. Uiteindelijk worden wij geacht deze maatregelen te volgen, met inachtneming van de vrijheid van geweten en van godsdienst. Daar moet de overheid ook oog voor hebben. Dat is de enige reden dat kerken nog niet gesloten zijn op last van de overheid.

Het mag ons gebed wel zijn wat de Heidelbergse Catechismus in de tweede bede verwoordt: 'Bewaar en vermeerder Uw Kerk, verstoor de werken des duivels en alle heerschappij welke zich tegen U verheft'. Opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen, in alle godzaligheid en eerbhaarheid (1 Tim. 2: 2).

Zijn Woord verandert niet
en Zijn werk ook niet.

God is onveranderlijk

'Gij evenwel, Gij blijft Dezelfd', o HEER!' zo zingt de dichter van Psalm 74. De Heere is en blijft van eeuwigheid tot eeuwigheid Dezelfde. Het is de laatste onmededeelbare eigenschap die we willen overdenken, de onveranderlijkheid van God.

ds. A.P. Baaijens,
Aagtekerke

Deze eigenschap hangt nauw samen met Zijn eeuwigheid. 'Maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet geëindigd worden' (Ps. 102:28). Wij mensen zijn aan verandering onderhevig en zijn ook (zeer!) veranderlijk. Dat kan soms heel dicht bij elkaar liggen. Het ene moment zeggen we ja en het andere moment nee. Zo is het bij de Heere niet. Hij blijft altijd Wie Hij is.

Ook de Zoon van God veranderde niet toen Hij op de aarde kwam. Hij bleef waarachtig God en nam de menselijke natuur aan. Waarachtig God, en tegelijk waarachtig, rechtvaardig mens. Dat is niet te begrijpen. Alleen maar te bewonderen. Zo alleen kon Hij Middelaar zijn, zo alleen is er zaligheid voor verloren mensenkinderen.

Geen berouw of spijt

De Heere blijft Dezelfde. God is geen man, dat Hij liegen zou, noch een mensen kind dat het Hem berouwen zou.

Toch wordt in Gods Woord op verschillende plaatsen gesproken over berouw van de Heere. Dat zou op verandering kunnen wijzen, alsof God spijt van iets zou hebben. We lezen bijvoorbeeld in Jona 3 dat het de Heere berouwde dat Hij gezegd had dat Hij Ninevé zou omkeren en Hij deed

het niet. De Heere drukt Zich hier echter op een mensvormige manier uit. Het betekent dat Hij naar onze begrippen Zijn werk verandert. Hij voert in Ninevé een dreigend oordeel niet uit. Dit is echter geen verandering in Zijn wil en Wezen zelf. De Heere wist toen Hij Jona naar Ninevé stuurde wat Hij met Ninevé zou doen. De wil van Zijn besluit, die verborgen was, veranderde niet. We zien in het boek Jona zo duidelijk dat de prediking van het Woord door de Heere gegeven is tot behoud van zondaren. Daarbij bindt de Heere ons aan de middelen. Gods onveranderlijkheid ontslaat namelijk een mens niet van zijn verantwoordelijkheid. Wij hebben te maken met Gods bevel, Zijn geopenbaarde Woord, en niet met Zijn verborgen besluit. De HEERE heeft geen lust in de dood van de goddelozen. Maar daarin heeft Hij lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve (Ezech. 33:11).

Tijden en plaatsen

De Heere blijft de Onveranderlijke, Zijn Woord verandert niet en Zijn werk ook niet. Hij maakt Zijn Woord waar! In bedreigingen en beloften. Al veranderen de tijden en omstandigheden, maar Hij verandert nooit. Hij bekeert nog op dezelfde

manier zondaren als duizend jaar geleden, namelijk door Zijn Woord en Geest. Hij onderwijst Zijn volk nog op dezelfde manier. Dat gaat in 2021 echt niet anders. Daarom is er zoveel herkenning en verbondenheid met de Kerk van álle tijden en plaatsen.

Het volk dat de Heere van eeuwigheid verkoren heeft, zál Hij in de tijd toebrenge en ook eenmaal Thuis brengen. Wat Hij begonnen heeft, zal Hij voleindigen. Er is geen afval der heiligen. Gods kinderen zijn in zichzelf tot hinken en zinken ieder ogenblik gereed. Als ze op zichzelf zien, kan het nooit en komen ze er nooit. Zij zijn zo veranderlijk. Maar de Heere is de Onveranderlijke. Zijn liefde tot Zijn volk is onveranderlijk, ondanks hun zonden. Hun ontrouw doet Zijn trouw niet teniet. Hij houdt ze vast en leidt ze over de woelige baren van hun levenszee naar de haven der eeuwige rust. De Heere Jezus heeft gezegd tot Simon Petrus: 'Simon, Simon, zie, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude' (Luk. 22:31, 32a). Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid.

Zijn deugden

Er is in de kerkgeschiedenis al heel veel tegen de onveranderlijkheid van God opgekomen. Denk aan hen die God afhankelijk willen maken van de mens met zijn wil en keuzes. Ds. G.H. Kersten zegt in zijn Dogmatiek: 'Wie de onveranderlijkheid Gods loochent, tast al Gods deugden aan (...). Hij berooft God van Zijn Goddelijke natuur en Gods kinderen van hun enige troost in leven en sterven.'

Wat een troost is dan de onveranderlijkheid van God. 'Want Ik, de HEERE, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteed' (Mal. 3:6).

(slot)

Die geleden heeft

De Twaalf artikelen zijn kort. Maar elk woord heeft een diepe lading. Zo ook het woord 'geleden'. Wat ligt daar oneindig veel in. Woorden schieten tekort; stamelen blijft over.

ds. M.H. Schot,
Hendrik-Ido-Ambacht

De lieve Schootzoon des Vaders is afgedaald uit de hemelse heerlijkheid om de menselijke natuur aan te nemen. Maar dan wel de natuur die na de moedwillige val geheel ontlusterd is, die ligt onder de gevolgen van de zonde: honger, koude, verdriet en angst, ja, die aan de dood onderworpen is. Christus is afgedaald om daar in de diepte van de verlorenheid de plaats in te nemen voor Zijn uitverkorenen. Om in hun plaats als schuldige voor God te staan en de vloek te dragen. Naar lichaam en ziel beide. En om in hun plaats alle gerechtigheid te volbrengen.

Nu zijn we geneigd om bij het lijden van de Heere Jezus te denken aan Gethsémané en Golgotha. En dat is ook zeker het brandpunt geweest van het dragen van Gods toorn. Maar geleden heeft de Zaligmaker vanaf het eerste moment van Zijn menswording. Voor Hem was geen plaats in Bethlehém. Zijn bloed vloeide al op de achtste dag, toen Hij besneden werd. Hij moest naar Egypte vluchten voor de moordenaar Herodes. Hij is opgegroeid in een wereld met een door de zonde verpest atmosfeer. Een atmosfeer waarin de

Naam van Zijn Vader, Die Hem ten hoogste lief was, zo werd besmeurd en veracht. Vol vijandschap.

Schuldig aan het recht

Lijdt u daar ook onder? Als Lot die 'zijn rechtvaardige ziel kwelde' in Sodom? Maar bovenal, lijdt u eronder zélf schuldig te staan voor de heilige, goeddoende God vanwege uw zonden? Want dat is de kern van Jezus' lijden geweest: dat Hij schuldig stond aan Gods recht. Als een onschuldig Lam heeft Hij immers de schuld van zondaren op Zich genomen. En daardoor Gods ondeelbare toorn over de zonde moeten dragen.

Deze toorn heeft Hem, bijzonder aan het einde van Zijn leven, tot het allerbitterste lijden gebracht. Toen Hij daar gekropen heeft in Gethsémané als een worm en geen man. Waar de angst der hel Hem alle troost deed missen. Maar waar het nochtans Zijn hartelijke begeerte was om de wil van Zijn Vader te doen. Toen Hij gegeseld en bespot werd, toen het bloed uit Zijn rug en hoofd stroomde. Bovenal toen Hij als een vervloekte aan het hout genageld is en gehangen heeft in volko-

men Godverlatenheid, toen Zijn Vader Zijn aangezicht voor Hem verborg.

Waarom heeft de Heere Jezus dit alles gedaan? Omdat Hij Zijn verkregen bruidskerk oneindig lief heeft. En opdat Gods deugden zouden gaan schitteren in het zalig maken van zondaren. Want in het ganse lijden van de Zaligmaker gaat de rechtvaardigheid van de Heere zo blinken. Hij is volkomen recht in al Zijn weg en werk. Nooit kan, wil en zal Hij één zonde door de vingers zien. Zelfs niet als Zijn eigen Zoon die zonden draagt. 'Eer Hij de zonde ongestraft liet, heeft Hij die gestraft aan Zijn lieve Zoon'.

Zijn barmhartigheid

O, geliefde lezer, huiveringwekkend als wij straks voor eigen rekening voor deze volmaakt rechtvaardige God staan. Elke zonde zal gestraft worden met Gods eeuwige gramschap. In dit heden van genade is het nog: 'Of aan onszelf... of aan een Ander'. En daarin gaat nu een andere heerlijke deugd van de Heere blinken: Zijn grondeloze barmhartigheid. Dat Hij in de verbrijzeling van Zijn Zoon behagen gehad heeft, opdat vijanden met Hem verzoend zouden worden. Omdat Hij van eeuwigheid een welbehagen heeft gehad in mensen, en daartoe Zijn Zoon gegeven heeft als het enige en volmaakte Zoenoffer. Opdat wij door Hem verzoend zijnde, zonder verschrikken voor God kunnen verschijnen, zoals bij onze doop al voor ons gebeden is. Opdat onze ziel en ons lichaam verlost zouden zijn van de eeuwige verdoemenis. Opdat wij eeuwig Gods deugden in Christus zouden mogen bewonderen en verheerlijken. En dat zonder zonde en volmaakt rechtvaardig. Kom, geliefde lezer, heeft u dat bloed nog steeds niet nodig? Wat is het ontzaglijk om het bloed van Gods lieve Zoon te verachten. Of bent u door genade begerig om geborgen te zijn achter Zijn bloed? Kom dan toch in uw verlorenheid met al uw karmozijnrode zonden. Hij zal ze maken als witte wol. En u schenken die onuitsprekelijke vrede en vreugde in het zien van Gods deugden en Zijn vriendelijk aangezicht.

(wordt vervolgd)

Dit is het tweede deel tijdens de lijdenstijd in een serie over artikel 4 van de Apostolische geloofsbelijdenis: '...Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle!'

Vijf dochters van de liefde

In Zondag 40 van de Heidelbergse Catechismus wordt gesproken over geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid en vriendelijkheid.

De uitdrukking "De vijf dochters van de liefde" kwam ik pas ergens tegen, maar het is me vergaan als Nebukadnézar die zich de droom niet meer kon herinneren. Wat ik ook heb ondernomen, ik kan de herkomst van deze uitdrukking niet plaatsen.

ds. H. Hofman,
Kalamazoo (VS)

Het is dus mogelijk dat ik een verkeerde toepassing maak, maar dat komt vaker voor. Onlangs konden we in De Saambinder lezen over een oprecht kind van God die, dankzij een verkeerde toepassing van een Bijbeltekst, geruime tijd in de vrijheid der kinderen Gods mocht wandelen. Dat was een bemoedigend artikel voor een mens die, als God Zelf het niet verhoedt, altijd verkeerde toepassingen maakt.

De uitdrukking "De vijf dochters van de liefde" werd genoemd in het verband van een uitleg over Zondag 40 van onze Heidelbergse Catechismus. Daar gaat het over het zesde gebod: Gij zult niet doodslaan. In vraag en antwoord 107 wordt niet alleen gesproken over wat God in het zesde gebod verbiedt, maar ook wat Hij gebiedt. In dit verband werden deze 'vijf dochters' genoemd: '...en jegens onze naaste geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid en alle vriendelijkheid bewijzen'. Zo heten die vijf dochters dus: geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid en vriendelijkheid.

In zes artikelen willen we wat dieper ingaan op deze vijf begrippen. Mocht er sprake zijn van een verkeerde toepassing van het beeld, dan troost ik me met de gedachte dat er met een kromme stok weleens een rechte slag gegeven wordt. Dat geve de Heere.

Leden van één gezin

We zouden deze vijf dochters kunnen beschouwen als leden van één gezin. Ze worden in de Catechismus dan ook in één adem genoemd. Ze vormen een eenheid, zoals elk gezin - als het goed is - een besloten eenheid is. We spreken in het dagelijks leven toch niet voor niets over een 'gezinseenheid'? Welnu, hier hebben we er een mooi voorbeeld van. Alle vijf zijn ze met elkaar verbonden in de liefde.

Wat is nu de bedoeling van vraag en antwoord 107? Er schuilt in de uitleg van het zesde gebod altijd een gevaar. Het zóu kunnen dat ik na de uitleg van Zondag 40 zonder kleerscheuren de kerk uitkom. Ik heb immers nog nooit iemand van het leven beroofd. Ik gun een ieder zijn natje en droogje. Ik bemoei me zelfs niet met andermans zaken. En ik vermijd nijd, haat en toorn en zin nooit op wraak, enzovoort. Kortom, het zesde gebod laat mij ongemeoid.

Dat laatste valt zeer te betwijfelen. Het zal wel om die reden zijn dat vraag 107 aan Zondag 40 is toegevoegd. Laten we beseffen dat Christus ook de straf op de zonde tegen het zesde gebod heeft gedragen, niet omdat Hij deze zonde Zélf beging, maar omdat Zijn volk die zonde heeft begaan. Zolang wij dát door het waarachtig geloof niet van harte leren belijden, kennen we onszelf niet én Christus niet. Wijlen ds. J. van Sliedregt schrijft

in dit verband dat wij nog geen kruimeltje van dit zesde gebod beoefenen, als we niet geheel en al door dit gebod zijn terneergeslagen en verloren gemaakt voor God. Door opvoeding en zede zijn we misschien voor uitbrekend kwaad bewaard gebleven, maar de vulkaanhaard vanbinnen moet worden gekend. En die kennis is alleen waar en geheiligd als ze geleerd wordt in het licht van Hem Die boete moest doen voor doodslagers.

Liefde van de Borg

Zó komen we tot de vijf dochters van de liefde. De liefde van de Borg en Zaligmaaker, welteverstaan! Alleen in en door Hem komt er ruimte om over deze dochters te kunnen schrijven. Zo niet, dan verzandt ons gesprek daarover in een oeverloze zedelijkheid en in een vroomheid waar het hart van het nieuwe leven dat uit God is node wordt gemist. Dan gaat het slechts over mijn liefde tot Christus, in plaats van over Zijn onuitsprekelijke zondaarsliefde voor albedervers.

Geliefde lezer, laten we hier niet aan voorbijgaan! Wat lopen er veel trotse ouders en grootouders rond die buiten Christus om pronken met hun 'geestelijke' dochters. Dan zijn wij goed en doen wij het goed. Is al dit pronken vrucht van het 'Zijner zalving deelachtig' zijn? Alles wat niet uit het geloof is, is immers zonde. Het ware geloof verenigt zich in de weg van ontdekking en waarachtige vernedering van het hart met Christus.

Welnu, laten we zo de komende weken deze vijf dochters eens bezien. Als eerste noemt de Heidelbergse in antwoord 107 het geduld ten opzichte van onze naaste. Om die te doen uit dankbaarheid. Daarover de volgende keer.

(wordt vervolgd)

Afleggen en opwassen

‘Zo legt dan af alle kwaadheid... Zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelfde moogt opwassen’.

1 Petrus 2:1-3

Hier klinkt een ernstige vermaning tot nieuwgeboren kinderkens. Petrus roept zijn lezers op: Zo legt dan af! ‘Afleggen’ komen we dikwijls tegen in de brieven van het Nieuwe Testament (Rom. 13:12; Hebr. 12:1).

ds. M. Karens,
Middelburg

Het wordt gebruikt als beeldspraak voor het afleggen van kleding. De gelovigen moeten breken met hun oude leven. Zij moeten in een nieuw godzalig leven wandelen en hun oude natuur doden. Zij moeten alles wat God onteert en wat de liefde in de gemeente verhindert, afleggen. De apostel schrijft in vers 1 drie keer ‘alle’. Het afleggen moet radicaal gebeuren. Aan welke zonden denkt Petrus vooral? Hij noemt vijf voorbeelden: kwaadheid (letterlijk: slechtheid, kwaadwilligheid), bedrog (list), geveinsdheid (huichelachtig, hypocriet), nijdigheid (afgunst, jaloezie) en achterklappingen (lasteren). De drie laatste zonden staan in het Grieks in het meervoud. Ze doen zich voor in allerlei verschil-

lende vormen. Ze werken verwoestend in een mensenleven en in de gemeente van Christus. Daarom: Legt af!

Melk drinken

De beeldspraak van het ‘afleggen’ van kleding wordt meestal gevolgd door ‘aandoen’. Petrus gaat hier echter over op het voorbeeld van zuigelingen die melk moeten drinken om te groeien (vers 2): Zijt zeer begerig naar melk. Het genadeleven verlangt - als het gezond is - naar de prediking van het Woord.

Het gepredikte Woord, waarin Christus centraal staat, is tot hun geestelijk voedsel en tot versterking van de nieuwe mens. Deze melk is ‘onvervalst’. Dat wil zeggen: niet vermengd met water, puur, echt.

Petrus gebruikt de gebiedende wijs. De ware gelovigen moeten heftig verlangen om met deze onvervalste melk gevoed te worden. Daar waar de zuivere prediking van Wet en Evangelie ontbreekt, kwijnt het leven der genade of ontstaat er wildgroei. In zijn tweede brief schrijft de apostel: ‘Maar wast op in de genade en kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus’ (2 Petr. 3:18).

Hoe is dit bij u? Is deze opwas dagelijks praktijk in uw leven? Hij moet wassen en ik minder worden?

Goedheid en genade

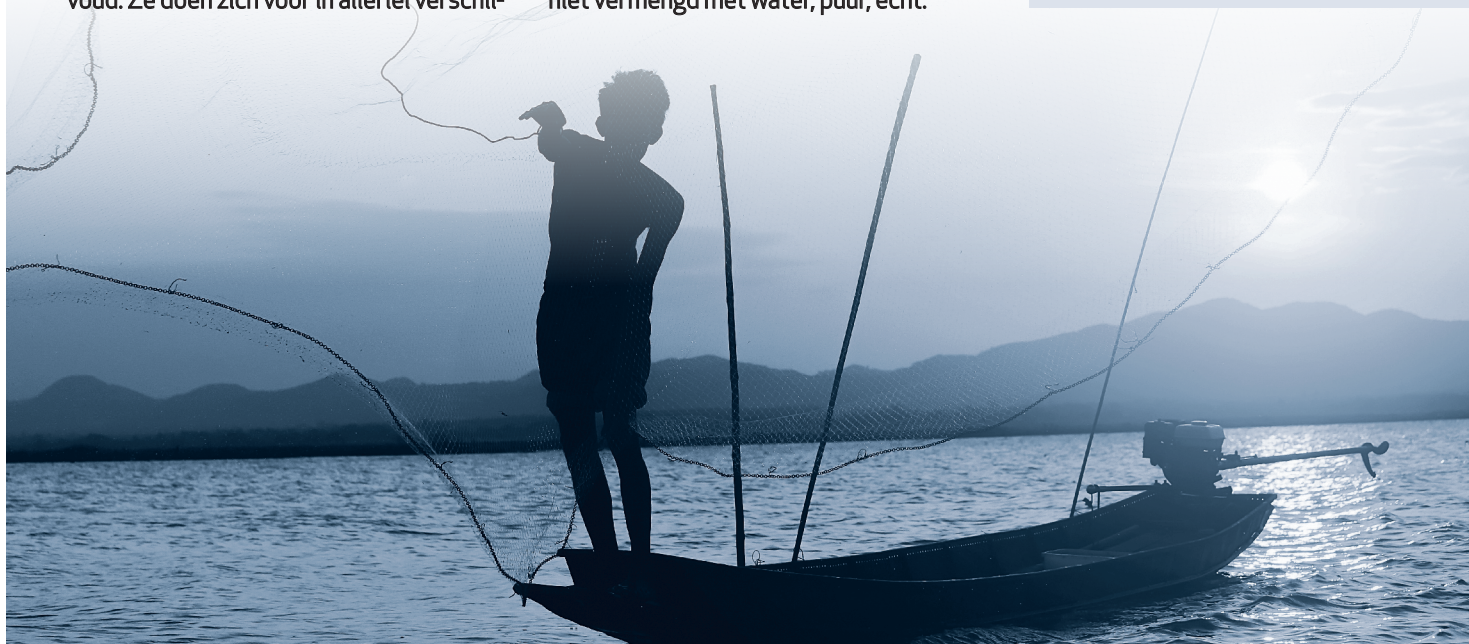
In het gepredikte Woord hebben de lezers door de Heilige Geest de goedheid en de genade van Jezus Christus, de Kurios, de Heere geproefd. Petrus wil zeggen: Als je daar iets van gesmaakt hebt, dan verlang je naar meer (vers 3). Hij gebruikt een citaat uit de Griekse vertaling van het Oude Testament: ‘Smaakt en ziet dat de HEERE goed is; welgelukzalig is de man die op Hem vertrouwt’ (Ps. 34:9). Hebt u nog zoveel smaak in de zonden en de dingen van de wereld? Bekeert u en breek met de zonde. Bent u een vreemdeling op de aarde gemaakt en kent u ook dit levend verlangen? Er is nog melk in overvloed!

(wordt vervolgd)

Vragen

- Welke beeldspraak gebruikt Petrus? (2:1).
- Waarvoor wordt het geestelijk leven versterkt?
- Noem een paar psalmen waarin het verlangen uit vers 2 doorklinkt.

Dominee van een Brabants dorp

Van een grote stadsgemeente naar een kleine plattelandsgemeente, zou dat wel goed gaan? Velen binnen de Gereformeerde Gemeenten vroegen zich dat af toen ds. Vergunst in juni 1972 het beroep naar Veen aannam. Ds. Vergunst zat daar zelf geen moment over in. Hij wist dat hij van Godswege van de Maasstad naar het platteland van Noord-Brabant moest.

W.B. Kranendonk,
Amersfoort

Er moest wel iets gebeuren. In januari 1971 schreef ds. Vergunst aan de kerkenraad van Rotterdam-Centrum dat het werk in de grote gemeente, gecombineerd met veel andere taken, hem teveel werd. Maar veel veranderde er niet. Ds. Vergunst vond het zelf ook moeilijk om dingen af te stoten.

Het eerste beroep naar Veen, in februari 1972, raakte ds. Vergunst, maar 'na veel strijd' bedankte hij. Vijf maanden later kwam opnieuw een beroepsbrief uit deze gemeente. Toen kon ds. Vergunst niet anders dan de roepstem volgen. Het afscheid nemen van 'de Boezem' viel de predikant zwaar. En naar Veen gaan was ook niet gemakkelijk. Een pastorie moest daar zelfs nog worden gebouwd. Maar de predikant ging, met zijn gezin. Tijdelijk betrok de familie een dijkhuis.

Hartelijk meeleven

In Veen voelde ds. Vergunst zich al snel thuis. Hij was niet alleen predikant van de kerkelijke gemeente, maar ook dominee van het dorp. Met zijn joviale optreden wist hij de harten van de bevolking snel voor zich te winnen. Heel het dorp kende de predikant en iedereen wist al spoedig dat hij hartelijk kon meeleven als er ergens nood of verdriet was.

In betrekkelijk korte tijd wist hij ook meer structuur in het plaatselijke kerkelijk reilen en zeilen te brengen. De gemeente accepteerde dat ook. De broeders kerkenraad gaf hij het advies zich te hoeden voor eenzijdigheid bij de keus van de preken die ze lazen. 'De gemeenteleden moeten je vanwege de preken die je leest niet in

Ds. A. Vergunst voor de kerk in Veen.

Hij was niet alleen predikant van de kerkelijke gemeente, maar ook dominee van het dorp. Met zijn joviale optreden wist hij de harten van de bevolking snel voor zich te winnen.

een hokje kunnen duwen. De wereld heeft zijn fans, maar die mogen er in de kerk niet zijn'. Ook gaf hij de broeders de raad kleine gevoeligheden niet te laten uitgroeien tot grote kwesties.

Omdat dit in Veen altijd de gewoonte was geweest, adviseerde hij nieuwe ambtsdragers om 's zondags een hoed op te zetten

als ze naar de kerk kwamen. 'Dan kunnen mensen die daaraan hechten ook onbevangen naar je luisteren als je een preek leest'. Zelf probeerde hij ook geen onnodige hindernissen op te werpen. Ofschoon hij er persoonlijk geen bezwaar tegen had om op zondag met de auto naar een naburige gemeente te gaan, besloot hij bij preekbeurten in de gemeente Aalburg met de benenwagen te gaan. Een enkele reis was een wandeling van een uur. Hij stopte daarmee toen hij op een voettocht zich ernstig had bezeerd. De kerkenraad van Aalburg gaf hem verlof om voortaan met de auto te komen.

In de periode dat ds. Vergunst in Veen stond, groeide de gemeente gestaag. Jonge gezinnen vestigden zich in het dorp. Daarnaast kwamen er ook mensen over, onder andere uit de hervormde gemeente. Tegelijk spande ds. Vergunst zich in om de verhoudingen met de hervormde predikanten in zijn woonplaats goed te houden. Zo hield hij elk jaar samen met zijn hervormde collega een hervormingsdienst.

Elf sprekers

Een bijzonder moment was het 25-jarig ambtsjubileum dat ds. Vergunst op 4 februari 1975 mocht herdenken. Ruim achthonderd aanwezigen luisterden naar de elf sprekers die de predikant elk in een korte toespraak feliciteerden. In zijn dankwoord sprak ds. Vergunst over het grote voorrecht te zijn opgegroeid in een gezin met een biddende vader en moeder. In zijn jeugd had hij velen van Gods volk horen vertellen over het leven met de Heere. Twee dagen na deze bijzondere bijeenkomst hield hij een herdenkingspreek naar aanleiding van 2 Korinthe 4 vers 15, waarin hij op indringende wijze de bediening der verzoening centraal stelde. 'Daar gaat het om', zo zei hij in deze preek enkele malen. Wie had gedacht dat ds. Vergunst het in Veen rustiger zou krijgen, zat er naast. Mede omdat Veen buiten de Randstad lag, was hij de nodige reistijd kwijt voor vergaderingen of lessen aan de Theologische School. Bovendien werd hij in de jaren zeventig bij tal van plannen of problemen betrokken. Zijn wijsheid, kennis en zijn gave om leiding te geven zorgden er voor dat zowel binnen het geheel van de Gereformeerde Gemeenten als daarbuiten vaak een beroep op hem werd gedaan. Hoe hij dat allemaal aankon? Zijn antwoord tegen een van zijn ambtsbroeders was: 'De Heere zorgt voor me en Hij gaf mij een vrouw die werkelijk een hulp in alles is'.

(wordt vervolgd)

Een eigen identiteit

In de achterliggende tijd is er in De Saambinder aandacht besteed aan het feit dat ds. G.H. Kersten honderd jaar geleden de 'Scholenbond', nu de VGS, oprichtte. Ook lasen we over het werk van ds. M. Golverdingen en wat hij voor de bezinning op het onderwijs heeft mogen betekenen. Het is goed om opnieuw aandacht voor dit erfgoed te vragen.

Werkgroep
Onderwijs KGJO

Wat dreef hen beiden? Kort samengevat komt het hier op neer: het onderwijs moet op de Bijbel gegrond zijn en moet in lijn met de belijdenisgeschriften gegeven worden. Dat geldt voor altijd en is dus tijdloos.

In januari verscheen het boek van dr. R. Toes, "Geloof in onderwijs". Het is vooral bedoeld voor het voortgezet onderwijs, maar is ook bruikbaar in andere soorten onderwijs. In dit lezenswaardige boek is een gedeelte gericht op 'tijdloos onderwijs'. In drie artikelen willen we daarop ingaan. Dit eerste artikel richt zich met name op het tijdloze aspect. Dat is voor ons heel wezenlijk, want wat tijdloos is, blijft hetzelfde, ook in 2021. De twee volgende artikelen gaan over: 'Het gaat om onderwijzen', en over: 'De belangrijke rol van de leraar'.

Zonde en genade

Het tijdloze aspect had voor zowel ds. Kersten als voor ds. Golverdingen vooral te maken met het vertellen van de Bijbel aan onze kinderen. Hoe zien we onze kinderen en welke boodschap hebben we voor hen? Spreken we op Bijbelse wijze over zonde en genade, over dood en leven, over onze

verdorvenheid en het leven in Christus alleen, over wedergeboorte en bekering? In de tijd van ds. Kersten speelde vooral de algemene verzoening een rol, in de tijd van ds. Golverdingen het verondersteld geloof. In hun publicaties en lezingen is dat terug te vinden. In De Saambinder worden nu artikelen geschreven over "Kersten in quotes". Hierin wordt Kerstens visie op de gereformeerde leer helder verwoord. Deze kennis moet verbonden worden met de praktijk van alle dag. Het moet handen en voeten krijgen in het klaslokaal. Het tijdloze moet verbonden worden met de leerkracht en zijn wijze van lesgeven. Als dat niet zo is, gaat een belangrijk aspect van het Bijbelgetrouwe onderwijs verloren.

Toes formuleert een aanbeveling: 'Draag zorg voor een duidelijke christelijke onderwijsvisie'. Hij geeft daarvoor bruikbare handreikingen, waarin hij eigen keuzes maakt. Die keuzes zijn mede gemaakt op grond van zijn studie over het verleden en de actualiteit van het heden. Toes heeft bijvoorbeeld aandacht voor nederigheid. Hij stelt die tegenover de hoogmoed van ons allen. Nederigheid is tijdloos, zegt hij: 'Het helpt om serieus na te denken over de plaats van nederigheid

in het onderwijs. Zowel vanuit de positie van leerlingen als van ouders en onderwijzers is deze houding heilzaam'. Het onderwijs mag niet gericht zijn op altijd maar 'hoger en beter', maar op datgene wat bij de leerling past. Toes vindt dat het onderwijs gericht moet zijn op de wezenlijke vorming van de leerling. Daarover moet nagedacht en gesproken worden! Ook gaat hij in op het gebod om God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Dat is eveneens een tijdloos uitgangspunt.

Ten slotte benadrukt Toes de noodzaak van de christenidentiteit. Hij volgt daarin de gedachtenlijn van theologen als dr. A. Huijgen en dr. W. van Vlastuin. Zij hebben uitvoerig aandacht besteed aan de christenidentiteit, gebaseerd op Galaten 2 vers 20: 'Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij'.

Lering in vermaning

Ds. Kersten en ds. Golverdingen zouden deze Bijbeltekst een beschrijving vinden van een hoge stand in het genadeleven van een kind des Heeren. Als uitgangspunt voor een pedagogische visie kozen zij daarom een andere tekst, namelijk Efeze 6 vers 4b: 'Maar voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren'. Dit heeft consequenties voor de verwoording van onze beginselen. Ds. Golverdingen verwoordt dit zo: 'Het kind wordt opgeroepen tot wedergeboorte, bekering en geloof. Het wordt opgeroepen om door de genade van Christus het gehele leven in te richten naar het Woord van God'. Er zijn onderwijsgevenden die zich in dit uitgangspunt beter herkennen.

Mogelijk is dit een teer en gevoelig onderwerp. Daarover zal het laatste woord niet gezegd zijn. Dat hoeft ook niet. Maar als we voluit reformatorisch onderwijs voorstaan, zullen we deze vragen niet uit de weg gaan om tot inhoudsvolle bezinning op dit onderwerp te komen. Daarvoor biedt "Tijdloos onderwijs" veel uitdagingen en mogelijkheden. Laat hiervoor in de komende jaren bij de planning van het onderwijs tijd gereserveerd worden.

'Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst van hun wandel. Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid' (Hebr. 13:7, 8).

Reacties: p.kieviet@versluijsschool.nl

Boekennieuws

"Wet en genade",
John Bunyan;
uitg. De Banier;
272 blz., € 22,95.

Wet en genade

De schrijver van "De Christenreis" heeft in zijn boek "Wet en genade" een verhandeling geschreven over 'de aard van beide, tonend wat deze zijn zoals ze zijn als twee verbonden, wie de personen zijn en wat de staat is van hen die zijn onder elk van deze twee verbonden'. Als uitgangspunt heeft Bunyan genomen Romeinen 6:14: 'Want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade'.

Deze verhandeling is verdeeld in twee delen. Het eerste deel gaat over het verbond der werken en de wet, het tweede deel over het verbond der genade en het Evangelie. Aan de ene kant wordt de leer van beide helder uiteengezet, aan de andere kant worden allerlei vragen gesteld en antwoorden gegeven die het geestelijk leven betreffen. Bunyan schrijft dat 'deze even gemakkelijk verstaan worden door hen die zonen van de wijsheid zijn'. In deze korte recensie kunnen we daar niet uitvoerig op ingaan, maar we willen bijzonder wel wijzen op de pastorale wijze waarop Bunyan de strijd tekent in de harten van Gods kinderen met betrekking tot de onvergeeflijke zonde.

In het voorwoord van de vertaler, de heer H. Folmer, wordt reenschap gegeven van de wijze van vertalen en opgemerkt dat zijns inziens 'de rode draad die door het hele werk loopt het best is te omschrijven met de woorden van Paulus uit 2 Korinthe 5:11: 'Wij

dan wetende de schrik des Heeren, bewege de mensen tot het geloof'. Ds. P. den Ouden heeft zijn kerkhistorische lezing over het leven en werk van John Bunyan beschikbaar gesteld als een historische inleiding op dit boek.

Tenslotte wijzen we op het voorwoord van Bunyan zelf, waarin hij schrijft: 'Als u dan in deze verhandeling in de eerste plaats iets vindt van de aard, het doel en de uitgestrektheid van de Wet, roep dan niet gelijk: Hier is niets dan de verschrikking, de vrees en de donderende uitspraken van de Wet. En als u in het tweede deel iets vindt van de vrijheid en de volheid van het Evangelie, zeg dan ook niet: hier is niets dan genade - en daarom de Wet zou geringschatten. Neen, lees het geheel door en oordeel dán'!

ds. B.J. van Boven, De Valk-Wekerom

"Bij het geopende
Woord";
uitg. Gebr. Koster;
375 blz.; € 14,90.

Bij het geopende Woord

Voor de veertiende maal verschijnt bij de Gebroeders Koster het lezenswaardige en Bijbelgetrouwe dagboek "Bij het geopende Woord", dat geschreven is door twaalf medebroeders in de bediening. Elke maand behandelt een (emeritus)broeder een onderwerp. De stukjes rondom de feestdagen zijn deze maal van wijlen ds. J. van Haaren. Ik wil in deze recensie de onderwerpen langslopen die per maand behandeld worden.

In januari schrijft ds. G.J. van Aalst over 'Christus' omwandeling op aarde'. In februari gaat het over de tabernakeldienst, van de hand van ds. D. de Wit. In maart behandelt ds. J.B. Huisman de liederen Hammaälths, de Psalmen 120-134. Daarna wordt in april voornamelijk Hooglied 1 en 2 uitgelegd door ds. J. Schipper. De maand mei bevat teksten uit diverse brieven van Paulus (ds. J. van Laar), en in juni uit Romeinen 8:1-22 (ds. J.W. Verweij). In juli lezen we van ds. F. Mulder over het leven van Petrus en augustus gaat over de brief van Paulus aan Filémon (ds. M. Karens). Een deel van hoofdstuk 5 van Paulus' brief aan de gemeente van Éfeze wordt in september behandeld door ds. J.M.D. de Heer. De volgende maand neemt ds. M.T. Al-Chalabi voor zijn rekening met als onderwerp: Ezechiël 16:1-14. De laatste twee maanden zijn van de hand van ds.

J. de Kok (november) en ds. A. Schreuder (december). Zij behandelen respectievelijk de storm op zee (Mark. 6) en teksten uit diverse Bijbelboeken rondom advent, Kerst en oudjaar.

Goede wijn behoeft geen krans! Het is een goed leesbare uitgave, met een wat grotere letter voor onze ouden. Het dagboek bevat korte stukjes en is zeer geschikt voor het gehele gezin.

ds. A. Verschuure, Capelle aan den IJssel

PS. Mag ik nog een herderlijk advies geven voor een tweede dagboek dat u dagelijks kunt lezen? Denk eens aan de dagboeken van J.C. Philpot, of van ds. E. van Meer ("Leer mij Uwe paden"), of het pas uitgekomen dagboek van ds. W.C. Lamain.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid.

Bedankt:

Voor Boskoop,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
Voor Middelburg-Zuid,
ds. M. Joosse te Ede;
Voor Oostkapelle,
ds. H. Brons te Vlaardingen.

INTREDE EN BEVESTIGING DS. IJSSELSTEIN

De gemeente van Kapelle-Biezeling is verblijd dat ze na bijna tien jaar vacant te zijn geweest in ds. J. IJsselstein een eigen herder van de Heere mag ontvangen.

De intrede en bevestiging van onze nieuwe dominee zal plaatsvinden op woensdag 3 maart. In de middagdienst (15.30 uur) vindt de bevestiging plaats door ds. S. Maljaars, de consulent, om 19.00 zal ds. J. IJsselstein zijn intredepreek houden. Deze diensten zijn digitaal te volgen via kerkdienstgemist.nl.
Kerkenraad Kapelle-Biezeling

ZGG ZOEKT ONDERWIJSONDERSTEUNER VOOR GUINEE

Voor het zendingsveld in Guinee is ZGG op zoek naar een nieuwe onderwijsondersteuner. Het betreft een functie voor het schooljaar 2021-2022. De onderwijsondersteuner geeft les aan vijf Nederlandse kinderen in vijf verschillende leerjaren. Een prachtige uitdaging voor iemand met hart voor onderwijs én betrokkenheid op het zendingswerk. De

uitgebreide vacaturetekst staat op www.zgg.nl/onderwijs. Bekijk daar ook een videoclip over het onderwijswerk in Guinee.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 183:

Scriba van de gemeente Gouda is nu:
A.J. Kersten,
Graaf Florisweg 50, 2805 AM Gouda;
tel.nr. is ongewijzigd: 06-53141700.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Berichten

WEBINAR AUTISME THUIS

Platform Autisme in de kerk organiseert op donderdag 25 maart (19.45 uur) een webinar voor (jong)volwassenen met autisme en hun gezinsleden. GZ-psycholoog Bernadette van Rossum zal het thema 'Autisme thuis' uitdiepen.

Aansluitend is er een interview met een ervaringsdeskundig echtpaar en hun dochter. Het webinar wordt afgesloten met een forumbespreking, waaraan Bernadette van Rossum, de ervaringsdeskundigen en een predikant deelnemen. Kosten van deelname: € 7,50. Aanmelden via: www.helpendehanden.nl/webinar; voor meer info: Inge van Hell, tel. 0657-147800.

ONLINE CURSUS BIJBELSTUDIE

De Jeugdbond organiseert een online cursus 'Bijbelstudie voor jongeren', bedoeld voor leidinggevend en leden van Bijbelstudiekringen en catechetes. De cursus bestaat uit drie onderdelen: Hoe lees ik de Bijbel? Hoe zet ik een Bijbelstudie op? Hoe leid ik een groepspraak?

De cursus wordt gegeven op de woensdagen 17, 24 en 31 maart (19.45 tot 22.00 uur), cursusleider is Dirk-Jan Nijsink.

De kosten bedragen € 45,- p.p. Als de overheidsmaatregelen worden versoepeld, vindt de training op een nader te bepalen locatie plaats. Opgeven en informatie: www.jbagg.nl/bijbellezen

“

Zondag 8

Hoewel het totale werk van de zaligheid een gemeenschappelijk werk is van de drie goddelijke Personen, worden de Twaalf Artikelen verdeeld in drie delen:

- 1. Van God de Vader, en onze schepping;**
- 2. Van God de Zoon, en onze verlossing;**
- 3. Van God de Heilige Geest, en onze heiligmaking.**

ZACHARIAS URSINUS

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 28 FEBRUARI 2021

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Alblasserdam 9.30 en 14.00 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.30 en 16.00 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 uur ds. A. Vermeij en 15.30 uur ds. H. Brons; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 15.30 uur ds. A. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 (H.D.) en 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 16.00 uur ds. W. Silfhout; Boskoop 9.00 en 16.30 uur stud. L. van der Kuijl; Brakel 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.00 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 15.00 uur stud. M. Boersma en 19.00 uur stud. L. van der Kuijl; Den Haag-Scheveningen 19.00 uur ds. M.H. Schot; Deventer 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 9.30 en 15.00 uur ds. P. Mulder; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 19.30 uur ds. W.A. Zondag; Emmeloord 19.15 uur ds. W. Harinck; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. S.W. Janse; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Genemuiden 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Goudswaard 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Haamstede 10.00 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 18.00 uur ds. J. IJsselstein; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. J. Beens; Hoedekenskerke 16.30 uur ds. D. de Wit; Houten 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Kampen 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Kapelle-Biezelinge 10.00 en 18.15 uur ds. G.J. Baan; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. W. Silfhout en 18.30 uur ds. H.J. Agteresch; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 18.30 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. B.J. van Boven; Leerdam 14.30 uur ds. M.L. Dekker en 18.30 uur ds. W. Silfhout; Leiderdorp 18.00 uur ds. H. Brons; Lelystad

10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. H.J. Agteresch; Marknesse 19.00 uur ds. P. Mulder; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Meliskerke 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 15.30 uur ds. G. Pater; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur stud. P.J. de Raaf en 15.00 uur ds. S. Maljaars; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Moerkapelle 19.00 uur ds. B. Labee; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Nieuworp 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwer ter Aa 19.00 uur stud. J. Beens; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Nieuwe-Tonge 15.00 uur ds. M. Blok; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. W. Mouw; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. D. de Wit; Nunspeet 9.00 en 11.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. C. Harinck; Oosterland 14.30 uur ds. A.P. Baaijens en 19.00 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; Oostkapelle 15.00 uur stud. P.J. de Raaf; Oostvoorne 18.00 uur stud. P.J. de Raaf; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Oude-Tonge 14.30 uur ds. K. Boeder; Poederoijen 9.30 en 14.30 (H.D.) en 19.00 uur ds. F. Mulder; Poortugaal 18.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Puttershoek 10.00 uur ds. M.L. Dekker en 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ridderkerk 9.00 en 11.30 en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikerveer 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Rijssen-Noord 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur (H.D.) ds. J. IJsselstein en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Rotterdam-Centrum 17.30 uur stud. M. Boersma; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 15.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Sint Philipsland 14.30 uur ds. M. Karens; Sliedrecht 9.00 en 11.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 18.30 uur ds. A. Schot; Spijkenisse 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 10.00 en 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. C.A. van Dieren; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. M. Karens; Uddel 10.00 (H.D.) en 14.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 15.00 uur ds. B. Labee; Vlissingen 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. J.J. Tanis; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 14.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Woerden 19.00 uur ds. W. Visscher; Yerseke 9.30 en 18.00

uur ds. C. van Krimpen; Zeist 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Zoetermeer 10.00 uur ds. H. Brons en 17.00 uur ds. H.A. van Zetten; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar.

DINSDAG 2 MAART 2021

Urk 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

WOENSDAG 3 MAART 2021 BIDDAG

Delft 14.30 en 19.30 uur ds. W. Silfhout; Den Haag-Scheveningen 14.30 en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Dirksland 10.00 en 19.00 uur ds. K. Boeder; 's-Gravenzande 15.00 en 19.30 uur ds. H.A. van Zetten; Herkingen 14.30 uur ds. G.J. van Aalst en 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Kamperland 14.30 en 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Melissant 14.30 en 19.00 uur (Tegenstrijdige vermelding) ds. C. van Ruitenburg; Middelharnis 9.30 en 14.30 en 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Nieuwe-Tonge 14.30 en 19.00 uur stud. L. van der Kuijl; Ooltgensplaat 14.30 en 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Ouddorp 14.30 en 19.00 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 14.30 en 19.00 uur ds. F. Mulder; Poortugaal 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. M. Joosse; Puttershoek 14.30 (H.D.) en 19.30 uur ds. M.H. Schot; Soest 14.30 en 19.00 uur ds. W. Visscher; Zoetermeer 15.00 en 19.30 uur ds. H. Brons.

WOENSDAG 3 MAART 2021

Barendrecht 19.30 uur ds. A. Schot; Barneveld-Zuid 19.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Berkenwoude 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Hoofddorp 19.45 uur ds. A.T. Huijser; Hoogeveen 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Leerdam 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Spijkenisse 19.30 uur ds. A.A. Brugge.

DONDERDAG 4 MAART 2021

Borssele 19.15 uur ds. D. de Wit; Boskoop 19.30 uur ds. W. Mouw; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. A. Verschuure; Naaldwijk 19.45 uur stud. P.J. de Raaf; Poederoijen 19.30 uur ds. G. Pater; Poortvliet 19.30 uur ds. C. Hogchem.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 28 FEBRUARI 2021

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Voor de lijdenstijd

ds. A. Hellenbroek

De Kruistriomf van Vorst Messias

48 lijdenspredicaties

Naast het bekende vragenboekje is *De Kruistriomf* een van de meest gelezen werken van ds. Hellenbroek. Aanbevolen voor persoonlijke meditatie in de lijdensweken en Avondmaalstijden. Bovendien zijn de preken goed geschikt voor leesdiensten.

Geb. 720 blz.
34,95

Bezoek onze webshop
gebrkoster.nl

verrijgbaar bij de boekhandel

Uitgeverij Boekhandel
GK Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

OOSTENRIJK - Parc Sonnleiten

Bergen en water in zonnige deel Alpen, kerkdiensten, activiteitenteam. Ervaar de uitstekende sfeer. Safaritenten, lodges, blokhutten en kampeerplaatsen. 055 3030083
es-vakanties.nl

Op zoek naar mooie of functionele **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend thuis adviseren over uw mogelijkheden! We nemen naast veel kleurstalen ook onze ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

Reformatische woonzorglocatie

in Barneveld voor mensen met dementie of een lichamelijke beperking

Vertrouwd en verzorgd wonen

Heeft u belangstelling?
T 06 30 91 48 53
E info@vellerveste.nl
W vellerveste.nl

Vellerveste is onderdeel van Lelie zorggroep

Kinderopvang 't Schansje is een kleinschalig, christelijk kinderdagverblijf in Zaltbommel. Wij zijn op zoek naar enthousiaste, creatieve en flexibele

PEDAGOGISCH MEDEWERKSTERS (KDV/BSO)

Ook studenten die in het laatste jaar van de opleiding zitten, zijn van harte welkom om te solliciteren. Interesse? Stuur een brief met CV naar ons e-mailadres: info@tschansje.nl t.a.v. de heer A. van der Schans. Heb je nog vragen, dan kun je ook altijd even bellen naar: 06 -13 85 26 38

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Aloë Vera Pakket (Gel & Lotion) van Neolife

bij droge, gevoelige, ruwe en schrale huid. Voedt en verzacht de huid. Kortingscode KV2020
Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Te huur per 1 april in centrum van Zeist

ruime etage. Woonkamer, woonkeuken, slaapkamer en badkamer met ligbad. Tel: 0683334954. Goede busverbinding met Utrecht en de Uithof en dichtbij bushaltes.

B&B Midden Veluwe

vrijstaand verblijf. Info: 0622173481

Verschenen: **Onderzoekt de kerkgeschiedenis** dl. 1, Kijk-, lees- en puzzelboek: www.ramshoorn.nl

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

CASALT
bouwbegeleiding

Lunteren

**BOUW-
PLANNEN?**

CASALT.NL

T 06 284 056 98

Te huur: geschakelde woning aan de Renswoudsestraatweg 11 in Lunteren, nabij Barneveld. De woning beschikt over een slaap- en badkamer op de b.g., heeft een nieuwe keuken en is instapklaar.

Beschikbaar per 01/04.

Huurprijs €995,- per mnd. excl. g/w/e.

Bel voor meer info met Laurens Snel van Westeneng Makelaardij:

0342-415589.

**BBV Barneveldse
Begrafenis
Vereniging**

voor een waardige, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Dorskamp 15
3773 BP Barneveld
(0342) 44 18 12

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

www.BBVer.nl

TERDEGE, DÉ VERRASSING IN JE BRIEVENBUS!

Nu
1e maand
GRATIS

Geniet van een abonnement op Terdege.

Lees eerlijke interviews en verrassende artikelen.

Smul van leuke columns en lekkere recepten.

Terdege biedt inspiratie waar je blij van wordt.

Lees nu eerste maand gratis!

terdege.nl/saambinder, 055-5390498 of scan de code

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Laatste preken v JC Philpot 1-2 à €12,50

William Gadsby 1-3 à €12,50

Preken van John Kershaw 1+2 à €32,50

En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

...Help een **KIND SPONSOREN!!**
(VER)Huur uw **VAKANTIEHUIS** op
MIJNVAKANTIESTEK.NL

Vereniging tot stichting en instandhouding
van scholen met de Bijbel te
Ederveen en Hilversum

Ederveen

Hilversum

Per direct zijn wij voor onze scholen op zoek naar een

DIRECTEUR-BESTUURDER

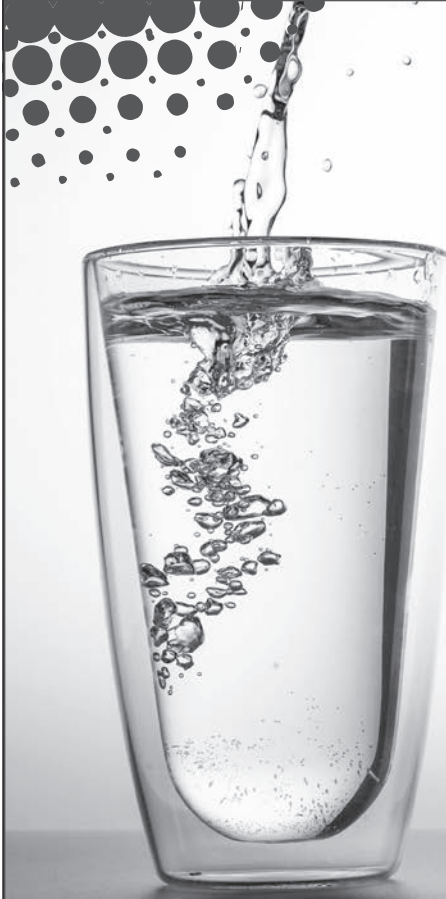
waarbij ú het gezicht bent van de school in Ederveen.

Interesse in deze functie?

Voor het volledige functieprofiel en vragen kunt u contact opnemen met interim-manager, dhr. J. Flier, tel. 06-17458687 of met de voorzitter van het bestuur, dhr. R. van Ommeren, tel. 06-53408148. Uw sollicitatiebrief met c.v. zien wij graag voor D.V. 6 maart 2021 tegemoet en kunt u richten aan de secretaris van het bestuur, dhr. H. Snetselaar, secretaris@calvijschool-ederveen.com. Een assessment maakt onderdeel uit van de sollicitatieprocedure. De sollicitatiegesprekken vinden plaats op D.V. donderdagavond 11 maart 2021.

Calvijschool
Ederveen

LOG IN TIJDENS DE LANDELIJKE ONLINE EVANGELISATIEDAG

>> D.V. ZATERDAG 20 MAART 2021

EEN BEKER KOUD WATER LAAT JE DADEN SPREKEN!

Hoewel we elkaar niet kunnen ontmoeten, belooft dit een boeiende dag te worden voor het hele gezin! En er is veel te leren. Een dag, met elkaar, rond het geopende Woord van God. Het Woord voor de wereld; u en jij doen toch ook mee?

ONLINE EVANGELISATIEDAG VANUIT 'BIJ SIMON DE LOOIER' IN AMSTERDAM

- Openingslezing en introductie van het thema
- Themalezing door evangelist A. van Setten
- Verschillende workshops (via Microsoft Teams)

U ontvangt een link voor de bijbehorende workshop. Direct na afsluiting van de workshops is de themalezing online na te kijken. Zo hoeft u niets te missen!

Meer informatie en aanmelding voor de workshops:
EVGG.NL/EVANGELISATIEDAG

Tijdens het programma zal er ook aandacht voor de kinderen zijn. Een verhaal, een knutselwerkje: houd onze website in de gaten!

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

De Vluchtheuvel biedt professionele, psychosociale hulp aan jongeren en volwassenen met persoonlijke of relatieproblemen. Vanuit een heldere, christelijke identiteit. Samen aan de slag. Betrokken en vertrouwd!

De Vluchtheuvel

Christelijke psychosociale hulpverlening

Voor De Vluchtheuvel zoeken wij een:

Voorzitter Raad van Bestuur

Ondernemende, visionaire verbinder

PANDION
Geloof in LEIDERSCHAP

Kijk op www.pandionleiderschap.nl of neem contact op met Bernhard Kok, 06-57592035

begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse tel. 038-3332383

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Mark Vos & Anja van den Belt tel. 0548-540053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Benny Vos & Mark Vos tel. 0577-401689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Wilt u weer sterker in het leven staan?

Brouwer Psychologen biedt kinderen, jongeren en volwassenen hulp bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Onze medewerkers helpen u gedreven en betrokken verder vanuit onze christelijke identiteit. Lees hoe wij er voor u en jou kunnen zijn op www.brouwerpsychologen.nl. Of bel ons op **0180 - 426955**.

Locaties

Ridderkerk, Barneveld en Geldermalsen

Conflictbemiddeling d.m.v. Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd 'Psycholoog - Mediator NIP'.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rp nederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Zorggeschikte appartementen in Uddel

In Uddel komen 30 nieuwe zorggeschikte appartementen nabij winkels en kerken. Eigentijds, energiezuinig ontwerp met een gemeenschappelijke ontmoetingsruimte.

Bel met Gertrude op 06 30 07 01 88 of kijk op www.wilhelminahofuddel.nl

WILHELMINAHOF

Hoofdland 431 te Zwijndrecht

Royaal appartement gelegen op de 7e etage van de fraaie woontoren "Neborgh" en grenzend aan woonzorgcentrum Nebo. Het appartement beschikt over een ruime woonkamer met open keuken v.v. oven, koelkast (met vriesvak), een keramische kookplaat en afzuigkap. Er zijn 2 slaapkamers en een badkamer met inloepdouche, toilet en was-tafelmeubel. Vanaf het balkon heeft u een schitterend uitzicht over Zwijndrecht. Het appartement is voorzien van een (zorg)alarmsysteem. Bij woonzorgcentrum Nebo kunt u terecht voor uw dagelijkse boodschappen, een heerlijke maaltijd en u kunt er naar de kapper.

- Bouwjaar 2007
- Woonoppervlakte 82 m²
- C.V. ketel Remeha 2007
- Gemeenschappelijke fietsenberging
- Eigen parkeerplaats in afsluitbare, gemeenschappelijke garage
- Doelgroep: seniorencomplex binnen de gereformeerde gezindte

Vraagprijs € 319.000,-- k.k.

Wisse

Makelaardij & Hypotheken

De Schoof 82, 3341 EB
Hendrik-Ido-Ambacht
T 078-6840292
E info@wisse.nl
I www.wisse.nl

Waardenvolle zorg

Kom jij met mij spelen?

Op zoek naar een passende plek voor uw kind?
Informeert u naar onze **kinderdagcentra!**

Barneveld, Zwolle, Puttershoek

jdegraaf@adullamzorg.nl

adullamzorg.nl/kdc

Adullam
gehandicaptenzorg

Hollands goud
na 100 jaar terug!

Gezond, natuurlijk en heerlijk zacht van smaak. **Boekweitthee®**. Glutenvrij en rijk aan Vitamine B en mineralen.

Drink het op traditionele wijze en geniet...

Meer weten? Ga naar boekweitthee.nl

Wordt dealer
en ga voor puur.

Verrijk het assortiment in uw winkel of webshop met boekweitthee.

Direct dealer worden?

Mail Daan.Blankestijn@kenmerck.nl of bel 06 12 02 24 87.

Boekweit
THEE

HEEREN
VAN
OPHEUSDEN

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonduren of voor bezoek bij u aan huis.

T.H. zr. ruime, complete nette 6 pers. st.caravan, open (vis-, vaar)water in FRIESLAND, incl. gebr. m.boot, trampo, wifi, div. data + bouwvak. 0641437993

Nieuwe vloer nodig?

Onze collectie PVC, laminaat, Parket, tapijt komen wij graag bij u thuis laten zien.
06-19557166 info@devloerenkoning.nl

CAMPING EN CHALETPARK

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen in FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte LODGENT bij de FRIESE MEREN
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

Begrafenisondernehmung
Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernehmungtreur.nl

www.begrafenisondernehmungtreur.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

 **Praktijk
den Uijl**

♦ HULPVERLENING

♦ COACHING

♦ TRAINING

♦ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

**PROFIJT
ISOLATIE**

Energistraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houtuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houtuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

DE DOKTER IS GEWEEST. HIJ MAAKTE HEN ALLEMAAL EEN BEETJE AAN HET SCHRIKKEN DOOR TE ZEGGEN DAT HET ER NIET ZO MOOI UITZAG. ELSKE MOEST MAAR ZO GAUW MOGELIJK NAAR EEN KINDERARTS OM ONDERZOGHT TE WORDEN.

Elske vergat er alles door waarover ze de laatste dagen zoveel gedacht had. Zie je wel, ze had vast iets heel ergs. Ook dacht ze er niet meer aan om oma te bellen. Vader wilde zijn ongerustheid verbergen, maar Elske merkte het heus wel. Of het druk was beneden of niet, vader bleef heel veel boven. Tessa zou bij haar opa en oma blijven tot Elske naar de specialist geweest was. Dan zouden ze tenminste iets weten. Elske dacht: Misschien moet ik wel in het ziekenhuis blijven. Misschien moet ik wel geopereerd worden. Misschien... Hè, wat een nare gedachten kwamen er allemaal naar boven. Vader had meteen naar het ziekenhuis gebeld en woensdagmiddag konden ze komen. Elske zag er heel erg tegenop. Was ze voor die tijd maar beter! Ze bad er de Heere om, maar toen het woensdag was, was alles nog hetzelfde. Een zenuwachtige Elske en een misschien nog zenuwachtiger vader gingen die woensdagmiddag naar het ziekenhuis. Elske goed ingepakt. Gelukkig hoefden ze in het ziekenhuis niet lang te wachten. Het werd een uitgebreid onderzoek, maar tot Elskes opluchting was het geen erg onderzoek. Alleen het bloedprikken vond ze eng. De dokter was erg aardig en dat maakte haar een beetje rustiger. Toen het onderzoek afgelopen was, zei hij: 'Ik kan bijna wel met zekerheid zeggen dat het de ziekte van Pfeiffer is. Het bloed wordt nog onderzocht en vrijdagmiddag kun je bellen voor de uitslag. Elske, dat zal voorlopig een lange vakantie worden en je gaat maar lekker luiëren. Je houdt rust en nog eens rust!'

Vrije tijd

Wat heb je veel vrije tijd! In deze tijd maak je keuzes. Je kunt binnen spelen of buiten. In de tuin of op het schoolplein. Met of zonder vrienden/vriendinnen.

Misschien kun jij wel iemand helpen in de buurt. Bijvoorbeeld een oudere buurvrouw, of een gemeen- telid dat net een operatie heeft ondergaan. Je kunt er ook voor kiezen om kattenkwaad uit te halen met je vrienden. Of iets stiekem gaan doen, in de hoop dat je vader of moeder er maar niet achter komt. Bijvoor- beeld een half uur langer spelletjes doen op de com- puter dan jouw afgesproken computertijd.

Wat voor keuzes maak jij als het gaat om vrije tijd? Besef je dat alle tijd die je krijgt van de Héére is? Je bent er zelf geen baas over. Tijd die je verloren laat gaan aan onnuttige of zondige dingen krijg je nooit meer terug. Op de oordeelsdag zul je van iedere seconde verantwoording moeten afleggen. Dat wil zeggen dat je aan de Heere moet kunnen zeggen waarom je iets gedaan hebt. Dat is wel heel ernstig! Ik hoop dat je dit iedere dag blijft beseffen. De tijd die je krijgt, is niet voor jezelf en alleen voor je eigen plezier. De Heere gééft jou tijd om je tot Hem te bekeren, zodat je wilt leven tot eer van je Schepper. 'Gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap' (Pred. 12:1).

Besteed je vrije tijd daarom verstandig. Doe nuttige dingen. En als je niets weet te doen, probeer dan zinnige dingen te doen, in plaats van je te vervelen. Denk eens na over je vrije tijd.

Wat is waardevol om te (blijven) doen en waar kun je misschien beter mee stoppen? Doe dat gelijk, als dat nodig is! Want morgen kan het al eeuwigheid zijn. Hoe zal het dan met jou zijn? 'Kiest dan heden wie jij dienen zult!' (Joz. 24:15).

Ds. Labeë over:

De schuldbrief aan de spijker

In mijn jeugd-jaren hoorde ik onder kinderen van God weleens spreken over een schuldbrief en een vrijbrief. Wat zijn dat toch voor 'brieven'? Ik hoor er bijna niet meer van...

Schuldbrief

De apostel Paulus schrijft over een heerlijke weldaad in het leven van bekeerde Kolossenzen: 'En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden en in de voorhuid uws vleses, mede levend gemaakt met Hem, al uw misdaden u vergevende; uitgewist hebbende het handschrift dat tegen ons was, in inzettingen bestaande, hetwelk, zeg ik, enigerwijze ons tegen was, en heeft datzelve uit het midden weggenomen, hetzelfde aan het kruis genageld hebbende' (Kol. 2:13,14). Bij dit 'handschrift' gaat het over de ceremoniële wetgeving van het Oude Testament, zoals de kanttekening duidelijk uitlegt. Maar in afgeleide

zin kunnen we ook de lijn trekken naar dat andere 'handschrift', de heilige wet des Heeren. Deze wet schreef God, als met Zijn eigen vinger. Als nu een zondaar, een schuldenmaker, door Gods Geest ontdekt wordt aan zichzelf, wordt het zondenregister zo lang en gaat het zo drukken. Dit 'handschrift' wordt dan een persoonlijke schuldbrief! Het is als het ware een deurwaardersbrief waarin mijn schuld wordt omschreven. En waarin dringend vermaand wordt om deze schuld te betalen, binnen korte termijn en tot de laatste cent toe. Dit handschrift, de schuld aan Gods heilige wet, veroordeelt met grote klem: 'Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen' (Gal. 3:10b).

Lezer(es), hebt u/heb jij deze schuldbrief al ontvangen? Een vroegere predikant onder ons, ds. A.F. Honkoop (1921-2008), schreef daarover eens dit: 'Nee, we bedoelen niet die mensen die door hun beschouwing en consciëntieovertuigingen zover gekomen zijn dat ze zelf zo'n schuldbrief konden schrijven. Deze mensen schrijven een schuldbrief aan zichzelf. Achter deze schuldbrief staat

echter geen schuldeiser. Dat zijn van die mensen die altijd over schuld praten, maar ze kunnen het er ook altijd onder uithouden.

Zij denken dat ze met het spreken over hun schuld al verlost zijn. Maar al hun spreken over het benodigen van een Borg is maar lippentaal. O, wat zullen ze bedrogen uitkomen! Bij Gods ware volk gaat het zo anders. Die krijgen van God de schuldbrief thuis. Van God, Die krachtens Zijn recht eist en vordert. Dat zijn mensen die dag noch nacht rust meer kunnen vinden, omdat ze leven met een openstaande schuld. God eist en Hij is niet te bevredigen met werken en gerechtigheden (...)'!

Vrijbrief

Wat een eeuwig wonder als nu een zondaar niet alleen weet van een schuldbrief maar ook van een vrijbrief. Van oude Joodse winkels vertelt men dat een *betaalde* schuldbrief als een kwitantie aan een spijker werd gehangen. De schuldbrief aan de spijker! Dat is een vrijbrief: alle schuld is betaald en het staat 'zwart op wit'. Zou de apostel Paulus daaraan hebben gedacht toen hij - geïnspireerd door Gods Geest - bovengenoemde tekst opschreef?

Ons Avondmaalsformulier beschrijft datzelfde wonder: 'ja, Zijn gezegend lichaam aan het kruis heeft laten nagelen, opdat Hij het handschrift onzer zonden daaraan zou hechten; en heeft also de vervloeking van ons op Zich geladen, opdat Hij ons met Zijn zegening vervullen zou (...): Op Golgotha kwam de heilige God, als de Schuldeiser, met Zijn wet op Christus aan. Het handschrift der zonde was daar tegen Hém. Christus heeft aan het kruis de schuld 'uitgeboet' en de last van de toorn van God gedragen. En daarmee is het weggenomen uit het leven van hen die dat handschrift met hun eigen bloed ondertekenen. Onuitsprekelijk geheim als dan gezongen mag worden met Psalm 85 vers 1:

*Gij hebt Uw land, o HEER, die gunst betoond,
Dat Jakobs zaad opnieuw in vrijheid woont;
De schuld Uws volks hebt G' uit Uw boek gedaan;
Ook ziet Gij geen van hunne zonden aan;
Gij vindt in gunst, en niet in wraak, Uw lust;
De hitte van Uw gramschap is geblust.
O heilrijk God, weer verder ons verdriet;
Keer af Uw wraak, en doe Uw toorn teniet.*

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labeë of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.